

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3761/2022
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александар Нинковић, адвокат из ..., против тужене Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда, ЈП „Београд“ из Београда, чији је пуномоћник Владимир Пантелић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1925/21 од 31.03.2022. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1925/21 од 31.03.2022. године, у потврђујућем делу.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1950/20 од 17.12.2020. године, ставом првим изреке, поништено је, као незаконито решење број .../...-...-... од 17.07.2015. године којим је тужилци отказан уговор о раду број .../...-...-... од 08.04.1996. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци због незаконитог престанка радног односа на име накнаде материјалне штете у висини 15 месечних зарада исплати 1.318.159,65 динара са законском затезном каматом од 17.12.2020. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље у делу у којем је тражила накнаду штете у износу већем од досуђењог за износ од 263.631,93 динара са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до коначне исплате и у делу којим је тражила исплату законске затезне камате од 24.08.2015. године као дана подношења тужбе закључно са 17.12.2020. године на досуђени износ од 1.318.159,65 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 363.450,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1925/21 од 31.03.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом изреке и у делу става другог изреке, којим је обавезана тужена да тужилци због незаконитог престанка радног односа на име накнаде материјалне штете у висини 12 месечних зарада исплати укупан износ од 1.054.527,72 динара са законском затезном каматом од 17.12.2020.

године као дана пресуђења до коначне исплате и у ставу четвртом изреке и у том делу жалба тужене одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке и одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде материјалне штете у висини три месечне зараде исплати износ од још 263.631,93 динара са законском затезном каматом од 17.12.2020. године као дана пресуђења до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у потврђујућем делу, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца са завршеним ..., ..., VII степен стручне спреме је била у радном односу код тужене у периоду од 19.03.1996. године до 20.07.2015. године. На основу анекса уговора о уређивању права, обавеза и одговорности од 26.06.2015. године обављала је послове ... у Сектору за ... . Тужилци је решењем тужене од 17.07.2015. године отказан уговор о раду и сви пратећи анекси, због престанка потребе за њеним радом услед организационих промена код послодавца насталих доношењем Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова код туженог од 08.07.2015. године. Одређено је да се тужилци исплаћује отпремнина у висини од 720.860,30 динара и да јој престаје радни однос 20.07.2015. године. У образложењу решења је наведено да је тужилци отказан уговор о раду применом одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду јер је за њеним радом престала потреба услед организационих промена. Такође је наведено да је тужена донела Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова код тужене од 08.07.2015. године, који је ступио на снагу 17.07.2015. године и којим су укинута послови које је тужилца обављала, а тужена је 10.07.2015. године донела одлуку којом је тужилца проглашена вишком, односно запосленим за чијим је радом престала потреба. Одлуком туженог од 10.07.2015. године је утврђено да је престала потреба за радом 12 запослених међу којима је и тужилца. У време доношења оспореног решења о отказу код тужене је било слободно радно место ... Службе за ... за које послове је тужилца испуњавала прописане услове. Према извештају обрачунске службе тужене тужилца је у јуну 2015. године остварила нето зарату у износу од 87.877,31 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да у конкретном случају није престала потреба за радом тужилце. У време доношења оспореног решења постојало је слободно радно место ...

Службе за ... за које радно место су прописани услови: завршен ... факултет, VII/1 степен стручне спреме - високо образовање, познавање рада на рачунару и радно искуство од 8 година, које услове је тужила испуњавала према стручној спреми, знању и способностима. Стога није постојао оправдан разлог да тужили престане радни однос применом одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Поред тога, тужени је учинио злоупотребу права с обзиром да су послови ... на које је тужила премештена анексом уговора о раду од 26.06.2015. године, непосредно потом укинута Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији туженог од 08.07.2015. године, односно дванаест дана након закључења анекса уговора о раду, па је тужила очигледно премештена на наведене послове са намером да се створе услови за њено проглашење технолошким вишком. Стога је оспорено решење о отказу уговора о раду поништено, као незаконито. Тужили је досуђена накнада штете уместо враћања на рад у складу са чланом 191. став 5. Закона о раду у висини 15 зарада. Првостепени суд је имао у виду тужилин укупан стаж од ... године, да је код туженог радила ... година, да име ... године живота, да никога не издржава, да живи са супругом који има месечна примања око 40.000,00 динара и са две ћерке које су запослене, да је стекла услове за старосну пензију коју прима у износу од 57.000,00 динара, као и да након што јој је престао радни однос нигде није радила, нити остваривала приходе по том основу.

Другостепени суд је прихватајући разлоге првостепеног суда потврдио првостепену пресуду у делу који се односи на поништај оспореног решења и накнаду штете у висини дванаест месечних зарада имајући у виду и да је тужили утврђено право на старосну пензију почев од 23.07.2016. године, односно годину дана од престанка радног односа.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду тужили запосленој на пословима ... у Сектору за ..., отказан је уговор о раду због престанка потребе за њеним радом услед организационих промена код послодавца и исплаћена јој је отпремнина у висини од 720.860,30 динара.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05 ... 75/14), који је важио у време доношења оспореног решења, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Према наведеном члану послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла када се тај посао укида или дође до смањења обима посла у ком случају се смањује број извршилаца на том радном месту. Међутим, услов за отказ уговора о раду запосленом вишку је да послодавац нема могућност да га распореди на друге послове који одговарају његовој стручној спреми, знању и способностима.

У време проглашења тужиље технолошким вишком и доношења оспореног решења о отказу уговора о раду, како произилази из утврђеног чињеничног стања код тужене је постојало слободно радно место ... Службе за ... . Тужилја је према стручној спреми, знању и способностима испуњавала прописане услове за то радно место: завршен ... факултет, VII/1 степен стручне спреме - високо образовање, познавање рада на рачунару и радно искуство од 8 година. Стога је правилан закључак нижестепених судова да у конкретном случају није престала потреба за радом тужиље јер је могла да обавља и послове наведеног слободног радног места. Код изложеног, нису били испуњени законски услови за доношење оспореног решења.

Такође, тужени послодавац је у конкретном случају супротно забрани из члана 13. Закона о облигационим односима извршио злоупотребу права. Тужилја је анексом уговора о раду од 26.06.2015. године премештена на послове ... који су непосредно после тога, односно дванаест дана од закључења анекса укинута Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији туженог од 08.07.2015. године. Дакле у ситуацији када је у време које гравитира утврђивању запосленог вишком учињена понуда измене уговорених услова рада и запослени премештен на послове који су непосредно после тога укинута, очигледно је да је послодавац већ у време понуде знао да ће запослени бити вишак. Стога се у конкретном случају ради о очигледној злоупотреби права од стране послодавца, па је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито и из наведеног разлога.

Код изложеног, супротно наводима ревизије, правилна је и одлука о накнади штете у висини 12 зарада тужиље, имајући у виду одредбе члана 191. став 5. Закона о раду.

Наводи ревизије не доводе у сумњу правилност побијане пресуде, већ тужена у ревизији понавља своје наводе већ истицане у жалби против првостепене пресуде, а који се односе на потребне услове за рад на слободном радном месту, анекс уговора о раду од 26.06.2015. године и износ утврђене накнаде штете, који су правилно оцењени у образложењу побијане пресуде, а које разлоге прихвата и Врховни суд.

Из наведеног разлога, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**